

Šī lapa izdrukāta no DELFI portāla

Adrese: <http://www.delfi.lv/archive/print.php?id=41457487>

Boriss Cilevičs: Zaudēto iespēju koalīcija

(16)

Boriss Cilevičs, 11. Saeimas deputāts, „Saskaņas centrs” |

Foto: Saeima

Pēc mokošām tapšanas grūtībām 11. Saeimā ir izveidots valdošais vairākums un apstiprināta valdība. Viņi paši sevi dēvē par "reformu un tiesiskuma koalīciju". Taču kādas reformas Zatlera Reformu partija plāno īstenot kopā ar partijām, kuras jau otrajā dienā pēc principiālas vienošanās, pievienojot tikko parakstītajam paktam savus protokolus, skaidri pasaka, ka nemaz netaisās atbalstīt būtiskākās no ierosinātajām reformām?

Kādas reformas var īstenot kopā ar cilvēkiem, kas paspēja nodot, vēl pirms vēl gailis bija dziedājis? Ko var kopīgi paveikt ar tiem, kas pretendē uz iekļūšanu Ginesa rekordu grāmatā, mainot savu partijas piederību divas reizes piecu mēnešu laikā?

Vairākām no piedāvātajām reformām ir nepieciešams Saeimas deputātu kvalificēts vairākums. Šai koalīcijai, pat ja iedomātos neiespējamo, ka tā ir darboties spējīga, šāda vairākuma nav. Pie kā tad iespējams vērsties pēc atbalsta? Pie Zaļo un Zemnieku savienības, ar ko ZRP pat sēsties pie viena galda atsākas? Vai pie "Saskaņas centra", kura vēlētāji, saucot lietas īstajos vārdos, tika pazemoti? Šķiet, cienījamie jaunie kolēģi no Zatlera Reformu partijas jau priekšlaikus kapitulējuši, samierinoties ar to, ka nekādas pārmaiņas ar šo koalīciju nebūs.

Runājot par tiesiskumu, rodas iespaids, ka Zatlera Reformu partija, sekojot "Vienotības" piemēram, cenšas "prihvatizēt" tiesiskuma un godīguma jēdzienus. Piemēram, situācijā, kad divas amatpersonas paraksta viltotu Saeimas komisijas sēdes protokolu, pret vienu no šīm personām ir uzsākts kriminālprocess, bet otra amatpersona kļūst par tiesiskuma koalīcijas balstu un sēž Saeimas Prezidijā. Viens likums – viena taisnība visiem?

Varētu vēl minēt gan Kampara deklarāciju, gan Grestes līzingu, gan valsts apmaksātas degvielas un dienesta automašīnu izmantošanu privātajiem braucieniem, gan arī virkni citu līdzīgu gadījumu, kad visnotaļ apšaubāma, vismaz no ētikas viedokļa, amatpersonu rīcība neizraisīja sašutumu, nepievērsa

attiecīgo iestāžu uzmanību un tika atzīta par likumīgu un pieņemamu. Protams, tā ir vistīrākā sagādīšanās, ka šīs amatpersonas pārstāv "pareizās" partijas. Un cīņa pret viņu pārkāpumiem tā īsti neiekļautos iesāktās kampaņas kontekstā.

Nesen mēs uzzinājām, ka drošības dienestiem esot pretenzijas pret vairākiem ministru amata kandidātiem. Dombrovska kungs tomēr pieņēma lēmumu neko nemainīt. Jā, tādas tiesības viņam ir. Bet sabiedrībai arī ir tiesības zināt, kādas ir problēmas ar ministriem. Vai tā ir atklātība un tiesiskums, ka tauta vienkārši nav informēta par iespējamiem melnajiem traipiem ministru biogrāfijās un rīcībā?

Mēs, "Saskaņas centrs", nebaidāmies no reālas cīņas pret korupciju un oligarhu ietekmi, konsekventi šo cīņu atbalstām. "Pareizo" partiju pārstāvji izmisīgi cenšas mūs nomelnot, bet konkrētu piemēru, līdzīgu šeit minētajiem, nav. Kad mūsu deputāts Juris Silovs bija apsūdzēts nopietnā pārkāpumā, viņš uzreiz nolika deputāta mandātu, neskatoties uz to, ka viņa vaina nemaz nebija pierādīta un, domāju, arī netiks pierādīta. Silovs rīkojās atbildīgi un vīrišķīgi. Cik daudzi no "pareizo" partiju politiķiem ir spējīgi rīkoties līdzīgi?

Mums tiek pārvesti "nepareizi" balsojumi par kandidātiem, ko valdība izvirzīja uz vairākiem atbildīgiem amatiem. Bet vai tad parlamentam ir pienākums aklī "apzīmogot" izpildvaras priekšlikumus? Vai šāda prasība nav klajā pretrunā ar varas dalīšanas principu – vienu no demokrātijas stūrakmeņiem? Konkrēts piemērs - mūsu balsojums pret tagadējā deputāta Andreja Judina apstiprināšanu tiesneša amatā. Mēs skaidri noformulējām savu viedokli un nepārkāpām savus solījumus - augstu vērtējot Judina kunga profesionālismu un pieredzi, mēs tomēr uzskatām, ka tiesnesim, īpaši Augstākās tiesas tiesnesim, jābūt pilnīgi politiski neatkarīgam. Mēs nonācām pie secinājuma, ka Judina kungs bija cieši saistīts ar vienu politisko partiju. Tagad mēs redzam tam apliecinājumu. Mēs apsveicam Judina kunga ievēlēšanu parlamentā. Man nav šaubu, ka viņš būs spēcīgs deputāts, varbūt arī ministrs - bet ne tiesnesis. Uzskatu, ka tieši mēs tajā balsojumā aizstāvējām tiesiskuma principu - tiesnešu neatkarību un politisko neitralitāti. Bet tie, kas izvirzīja tiesneša amatam, mūsaprāt, politiski angažētu personu, tiesiskumu apdraudēja.

Ļoti zīmīgi, ka izšķiroša ietekme uz koalīcijas veidošanu bija caurkritušajiem politiķiem, kam pašu partiju vēlētāji skaidri pauda neuzticību. Mūsu nu jau bijušā ārlietu ministra nemākulību uzskatāmi parāda svaigi Eiropas Komisijas priekšlikumi par tāda ES budžeta veidošanu, kas ir ārkārtīgi neizdevīgs Latvijai. Šķiet, ka atvadoties šis bijušais izdarīja visu iespējamo, lai nepieļautu darboties spējīgas koalīcijas izveidošanu arī pēc ārkārtas vēlēšanām. Sak', pats nespēju un arī citiem neļāšu!

Tātad valdošajai koalīcijai daudz vairāk piestāv zaudēto iespēju koalīcijas nosaukums. Palaista garām iespēja izveidot koalīciju, kas būtu spējīga konsolidēt nevis budžetu, bet Latvijas tautu.

Diemžēl tie, kas tik bieži atkārtoti pareizos vārdos par demokrātijas principiem, kā izrādās, nav spējīgi īstenot šos principus praksē un dod priekšroku aritmētikai, nevis demokrātijas garam. Faktiski ir atbalstīts un īstenots Latvijas pilsoņu dalījums "pareizajos" un "nepareizajos", kaut arī vārdos tas tiek noliegts. Mani īpaši sarūgtina, bet diemžēl nepārsteidz attieksme pret Latgales vēlētājiem, kuru absolūts vairākums nobalsoja par "Saskaņas centru". Latgaliešu skaidri paustā griba ir ignorēta pilnībā, un vai tādā situācijā var cerēt, ka Latgale šai valdībai uzticēsies?

"Saskaņas centrs" stingri atbalsta visu Latvijas pilsoņu vienlīdzības principu. Visu partiju vēlētāju paustā griba ir jārespektē, bet politiķiem ir jāuzņemas atbildība par savu rīcību.

Es neticu, ka cilvēks, kas reiz staigāja ādas jakā ar skūtu galvu un atbalstīja ksenofobiskus lozungus, pavadot tos ar attiecīgiem žestiem, var principiāli mainīties. Mana vairāk nekā 20 gadu garā pieredze cilvēktiesību jomā parāda, ka ksenofobija un neiecietība, diemžēl, ir neārstējamas slimības. Tas attiecas gan uz Jevgeņiju Osipovu, gan uz Raivi Dzintaru. Tā vietā, lai cīnītos par neiecietības izskaušanu, "Vienotības" un ZRP politiķi tagad strādā par neiecietības advokātiem.

Mēs, "Saskaņas centrs", jau pirms vairākiem gadiem izvēlējāmies dialoga, kompromisu un saskaņas ceļu. Arī pēc vēlēšanām mēs rīkojamies maksimāli korekti, bijām pilnībā atvērti dialogam. Piekritām atklāti runāt par visgrūtākajiem jautājumiem. Žēl, ka cilvēki, kuri sauc sevi par demokrātijas piekritējiem, izšķīrās par labu sadarbībai ar partiju, kura atklāti daļa Latvijas pilsoņus pirmajā, otrajā un citās šķīrās pēc viņu

izcelsmes vai dzimtās valodas, kura turpina spekulēt ar pagātnes traģēdijām, kura noraida tādas mūsdienu Eiropas vērtības kā kultūru daudzveidība. Acīmredzot, "Saskaņas centra" pārliecinošā uzvara nobaidīja dažus politiķus, kuri ir jau pieraduši pie siltiem valdības krēsliem un nevēlas pārmaiņas, neskatoties uz sava darba bēdīgajiem rezultātiem.

Atstājot "Saskaņas centru" opozīcijā, valdošie cer mūs diskreditēt mūsu vēlētāju acīs, līdz ar to apzināti atbalstot radikālus krievu nacionālistu spēkus. Protams, viņiem ir ērtāk diskutēt ar nacionālistiem, nevis ar tādiem konsekventiem mūsdienu eiropiešu principu atbalstītājiem kā "Saskaņas centrs", tāpēc arī tiek darīts visu iespējamais, lai vājinātu "Saskaņas centru" un stiprinātu visa veida radikālos spēkus. Bet mūsu vēlētāji – gan latvieši, gan mazākumtautībām piederošie pilsoņi – balso par saskaņu, par taisnīguma, vienlīdzības un solidaritātes ideāliem nevis konjunktūras dēļ, bet aiz pārliecības. Arī opozīcijā mēs esam pietiekami spēcīgi, lai attaisnotu viņu uzticību. Mēs darīsim visu iespējamo, lai beidzot Latvijā būtu tāda valdība, pie kuras mūsu cilvēkiem nebūs vajadzības masveidā meklēt laimi svešās valstīs.